

Matematická analýza

Úloha 1. Skupina1 – Postupy a riešenia

10.3. 2014

Členovia tímu:

1. Gardáš Milan	xgarda04
2. Gazdík Oskar	xgazdi02
3. Gulán Filip	xgulan00
4. Habarta Lukáš	xhabar03
5. Ježovica Filip	xjezov01
6. Kubiš Jan	xkubis13

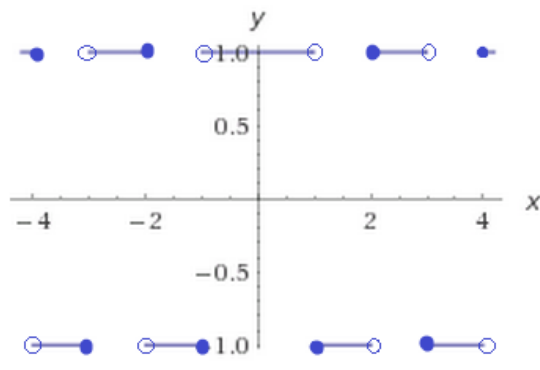
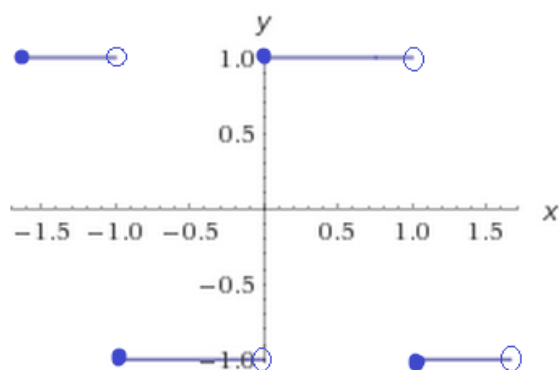
1

Jsou dány funkce $f(x) = \operatorname{sgn} x$, $g(x) = (-1)^{\lfloor x \rfloor}$.

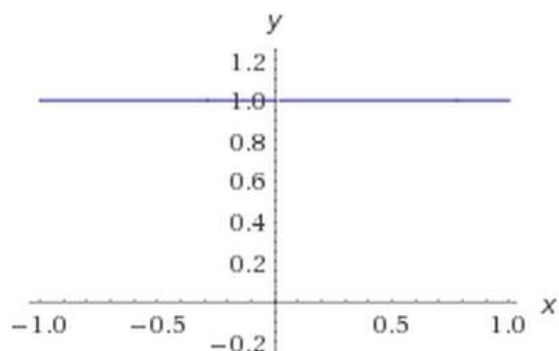
Napište funkční předpisy a nakreslete grafy složených funkcí $(f \circ g)(x)$, $(g \circ f)(x)$. Dále nakreslete grafy funkcí $|(f \circ g)(x)|$, $|(g \circ f)(x)|$ a $(f \circ g)(|x|)$, $(g \circ f)(|x|)$.

$f \circ g$ má předpis: $\operatorname{sgn}((-1)^{\lfloor x \rfloor})$

$f \circ g|x|$

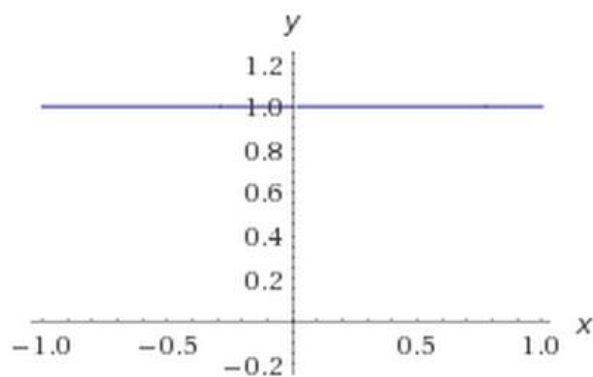
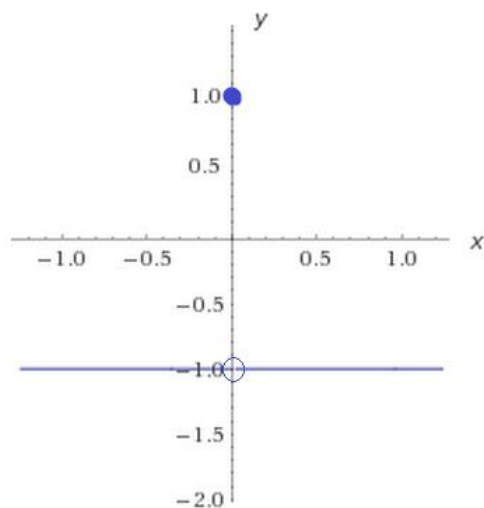

$|f \circ g|x$

$g \circ f$ má předpis: $(-1)^{\lfloor \operatorname{sgn}(x) \rfloor}$ a rovnaký graf aj pre $g \circ f|x|$

$|g \circ f|x$

2.

Rozložte na parciální zlomky funkci $f(x) = \frac{4x^3 + 2x^2 + 63x + 111}{x^5 + 3x^4 + 9x^3 + 23x^2 - 36}$.

Reálné kořeny jmenovatele (které jsou celočíselné) najděte pomocí Hornerova schématu.

$$f(x) = \frac{4x^3 + 2x^2 + 63x + 111}{x^5 + 3x^4 + 9x^3 + 23x^2 - 36}$$

Rozklad dolního polynomu pomocí Hornerova schématu:

	1	3	9	23	0	-36
1		1	4	13	36	36
	1	4	13	36	36	0
-2		-2	-4	-18	-36	
	1	2	9	18	0	
-2		-2	0	-18		
	1	0	9	0		

Výsledek po aplikaci Hornerova schématu: $(x-1) \cdot (x+2)^2 \cdot (x^2+9)$

Výsledek dosadíme do zadání a upravujeme:

$$\begin{aligned} \frac{4x^3 + 2x^2 + 63x + 111}{x^5 + 3x^4 + 9x^3 + 23x^2 - 36} &= \frac{4x^3 + 2x^2 + 63x + 111}{(x-1) \cdot (x+2)^2 \cdot (x^2+9)} = \frac{A}{(x-1)} + \frac{B}{(x+2)} + \frac{C}{(x+2)^2} + \frac{Dx+E}{(x^2+9)} = \\ &= \frac{A \cdot (x+2)^2 \cdot (x^2+9) + B \cdot (x-1) \cdot (x+2) \cdot (x^2+9) + C \cdot (x-1) \cdot (x^2+9) + (Dx+E) \cdot (x-1) \cdot (x+2)^2}{(x-1) \cdot (x+2)^2 \cdot (x^2+9)} \end{aligned}$$

Po úpravách dostáváme rovnici (pro větší přehlednost rozdělena na levou stranu a pravou stranu).

Levá strana :

$$4x^3 + 2x^2 + 63x + 111$$

Pravá strana :

$$A \cdot (x+2)^2 \cdot (x^2+9) + B \cdot (x-1) \cdot (x+2) \cdot (x^2+9) + C \cdot (x-1) \cdot (x^2+9) + (Dx+E) \cdot (x-1) \cdot (x+2)^2$$

Do této rovnice postupně dosazujeme hodnoty proměnné x tak, aby nám pokud možno zůstal pouze jeden z koeficientů A, B, C, D, E .

$$x=1 \quad L=180 \quad P=90A \quad \Rightarrow \quad A=2$$

$$x=-2 \quad L=-39 \quad P=-39C \quad \Rightarrow \quad C=1$$

Protože už neexistuje hodnota proměnné x, které by ponechala pouze jeden z koeficientů

A, B, C, D, E , je nutné dosadit libovolná čísla, která povedou k získání rovnic s neznámými pro náš příklad potřebujeme 3 rovnice, protože zbývá spočítat 3 neznámé. Já jsem si zvolil hodnoty 0, -1 a 2.

$$\begin{array}{llll}
x=0 & L=111 & P=63-18B-4E & \Rightarrow -18B-4E=48 \Rightarrow -9B-2E=24 \\
x=2 & L=277 & P=429+52B+32D+16E & \Rightarrow 52B+32D+16E=-152 \Rightarrow 13B+8D+4E=-38 \\
x=-1 & L=46 & P=-20B+2D-2E & \Rightarrow -20B+2D-2E=46 \Rightarrow -10B+D-E=23
\end{array}$$

Z této soustavy rovnic je nutné vypočítat koeficienty, existuje mnoho způsobů řešení, já jsem se rozhodl pro Cramerovo pravidlo.

Determinant matice:

$$\begin{pmatrix} -9 & 0 & -2 \\ 13 & 8 & 4 \\ -10 & 1 & -1 \end{pmatrix} |A| = 72 - 26 - (160 - 36) = -78$$

Determinanty matic s vyměněnými sloupci:

$$\begin{pmatrix} 24 & 0 & -2 \\ -38 & 8 & 4 \\ 23 & 1 & -1 \end{pmatrix} |A1| = -192 + 76 - (-368 + 96) = 156$$

$$\begin{pmatrix} -9 & 24 & -2 \\ 13 & -38 & 4 \\ -10 & 23 & -1 \end{pmatrix} |A2| = -342 - 598 - 960 - (-760 - 828 - 312) = 0$$

$$\begin{pmatrix} -9 & 0 & 24 \\ 13 & 8 & -38 \\ -10 & 1 & 23 \end{pmatrix} |A3| = -1656 + 312 - (-1920 + 342) = 234$$

Pomocí těchto determinantů vypočítám hodnoty jednotlivých koeficientů:

$$B = \frac{|A1|}{|A|} = \frac{156}{-78} = -2$$

$$D = \frac{|A2|}{|A|} = \frac{0}{-78} = 0$$

$$E = \frac{|A3|}{|A|} = \frac{234}{-78} = -3$$

Hodnoty těchto koeficientů dosadím do zlomků, čímž je rozklad na parciální zlomky hotov.

$$\frac{A}{(x-1)} + \frac{B}{(x+2)} + \frac{C}{(x+2)^2} + \frac{Dx+E}{(x^2+9)} = \frac{2}{(x-1)} - \frac{2}{(x+2)} + \frac{1}{(x+2)^2} - \frac{3}{(x^2+9)}$$

3.

Najděte rovnici tečny a normály ke grafu funkce $f(x) = x \ln x$ v bodech, ve kterých je tečna rovnoběžná s přímkou $2x - 2y + 3 = 0$.

Rovnici $2x - 2y + 3 = 0$ upravíme na smernicový tvar: $y = x + 2/3$.

Z tohto tvaru vidíme že smernica sa rovná 1. Musíme sa teda zaujímať o bod x_0 taký, že $f'(x_0) = 1$.

Zderivujeme funkciu $f(x) = x \ln x$ a dostaneme $f'(x) = \ln x + 1$.

Vytvoríme rovnicu $\ln x_0 + 1 = 1$ teda $\ln x_0 = 0$ a $x_0 = 1$.

Dosadíme ešte x_0 do nederivovanej funkcie $f(x) = x \ln x = \ln 1 = 0$.

Teraz $f'(x)$, $f(x)$ a x_0 dosadím do vzorca na výpočet rovnice dotyčnice (tečny) a rovnice normály.

Rovnica dotyčnice (tečny):

$$y - f(x_0) = f'(x_0) * (x - x_0)$$

dosadíme hodnoty

$$y - 0 = 1 * (x - 1)$$

Rovnica požadovanej dotyčnice (tečny) teda je: $y = x - 1$.

Rovnica normály:

$$y - f(x_0) = \frac{-1}{f'(x_0)} * (x - x_0)$$

dosadíme hodnoty

$$y - 0 = \frac{-1}{1} * (x - 1)$$

a teda rovnica požadovanej normály je $y = -x + 1$.

Načrtněte graf funkce spojitě na $D_f = \mathbb{R} - \{3\}$, přímky $y = x$ a $x = 3$ jsou její asymptoty,

$$f(0) = f(2) = 1, f(-1) = f(1) = 0,$$

$$f'(-1) = 2, f'(0) = f'(2) = 0, f'_+(1) = \infty, f'_-(1) = -2,$$

$$f''(x) > 0 \text{ pro } x \in (-\infty, -1), \quad f''(x) < 0 \text{ pro } x \in (-1, 1), x \in (1, 3), x \in (3, \infty).$$

Do obrázku nakreslete také obě asymptoty a tečny resp. polotečny v bodech $x = -1, 0, 1, 2$.

